

Memo – Ter kennisname

Registratienummer:
19.086387

Aan: VV
Van: D&H
Onderwerp: Onderzoek onder agrariërs
Datum: 2-12-2019

Waarom moet u dit weten

Op 19 november 2019 vond de bodem- en waterdag voor agrariërs plaats. Gedurende deze dag zijn de resultaten van het onderzoek onder agrariërs toegelicht. Ook zijn de resultaten naar buiten gebracht na de dag in een interview met Waldo von Faber.

Kernboodschap

- Rijnland heeft dit onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de doelgroep en op welke wijze zij met de agrarische sector samen kan werken om bovenwettelijke maatregelen uit te voeren.
- Rijnland wordt gezien als deskundig en betrokken bij de agrarische sector, maar anderzijds als (te) afwachtend, niet praktisch en niet efficiënt.
- Voor 80% van de bedrijven is goede waterkwaliteit van belang voor het bedrijf
 - o Telers vinden zoutgehalte met name belangrijk, melkveehouders visueel goede waterkwaliteit (reuk, helderheid).
- 75% geeft aan dat zij geen bovenwettelijke maatregelen treffen en/of investeringen hebben gedaan om het afvloeien van emissies te voorkomen.
- 25% heeft wel al maatregelen getroffen, vaak vanuit duurzaamheidsmotivatie en imago.
- De top 3 van samenwerking met Rijnland wordt gezien als voorlichting en kennisdelen (60%), onderzoek naar huidige knelpunten (50%) en de overige punten (subsidies, studiegroepen, klankbordgroep, coaching/advies) met gelijke score ($\pm 40\%$) op de 3^e plaats.
- 57% heeft een voorkeur voor individueel contact met Rijnland.

Context

Voor de kwaliteit van zowel kleine polderwateren als het primaire watersysteem zijn we mede afhankelijk van de agrariërs in ons gebied. Dit omdat de waterkwaliteit door agrarische bedrijfsvoering negatief beïnvloed wordt, zelfs als deze voldoet aan alle wettelijke eisen/regels. Dit komt onder andere door het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. Om de sector te bewegen tot bovenwettelijke maatregelen, hebben we in het tweede kwartaal van 2019 onderzoek laten doen naar motivatoren en naar het beeld van de samenwerking met Rijnland. Hiermee voeden we het KRW-deelprogramma Landbouwemissies. Als onderdeel van het onderzoek heeft het team landbouwemissies met een aantal agrariërs verder gesproken over de onderzoeksresultaten om dieper inzicht te krijgen in het "waarom" van de antwoorden. Deze interviews zijn afgerond en de totaalresultaten zijn bekend.

Toelichting

- De respons op het onderzoek is uitzonderlijk goed te noemen: 75% van de bereikte adressen werkte mee (332 bereikt, 250 deelnemers).
- De hobbyboeren waren uitgesloten van het onderzoek.
- Rijnland wordt gezien als deskundig en betrokken bij de sector, maar anderzijds als (te) afwachtend, niet praktisch en niet efficiënt.

- Voor 80% van de bedrijven is goede waterkwaliteit (cijfer 8, 9 of 10 op schaal van 1-10) van belang voor het bedrijf.
- Melkveehouders en boomkwekers vinden een goede waterkwaliteit het meest belangrijk
- 52% gebruikt continu of heel vaak dit oppervlaktewater. Van degenen die oppervlaktewater gebruiken, gebruikt 36% dit voor het drinken van het vee en 73% voor gebruik voor het gewas.
- Van degenen die oppervlaktewater gebruikt zegt 21% de kwaliteit zelf regelmatig te controleren en 29% dat soms te doen. 50% controleert het zelden of nooit.
- 75% geeft aan dat zij geen bovenwettelijke maatregelen treffen en/of investeringen hebben gedaan om het afvloeien van emissies te voorkomen.
- Redenen om wel investeringen te doen/maatregelen te nemen zijn: milieubewustzijn (83%), eigen belang (54%) en imago (23%).
- Redenen om niet maatregelen te nemen/te investeren zijn: we voldoen aan de wet (78%), kosten (36%), onzekerheid van nut (23%), heeft er niet over nagedacht (15%).
- De top 3 van samenwerkingen wordt gezien als voorlichting en kennisdelen (60%), onderzoek (50%) en de overige punten met gelijke score (40%) op de 3^e plaats.
- 57% heeft een voorkeur voor individueel contact met Rijnland.

Naast het rapport zijn nog een 18-tal face-to-face interviews uitgevoerd. (5 akkerbouw, 7 melkveehouderij, 1 boomkwekerij, 4 bollentelers, 1 glastuinbouw).
Er is alleen met een selectie van de agrariërs gesproken die hier toestemming voor gaven (AVG).

Gezien de uitkomsten van de interviews, lijkt het alsof alleen de agrariërs die goed contact hebben met Rijnland bereid waren tot een gesprek. De resultaten van de interviews kunnen dan ook niet als representatief worden gezien.

- **Imago Rijnland**

Als voorbeeld wordt genoemd ruimte geven de sloot te schonen als het gewas van het land is en de trage terugkoppeling van afspraken, besluiten en onderzoeken. Positief vonden zij bijvoorbeeld de klankbordgroep rondom de droogte en het contact met de mensen van Rijnland in het veld. Een pro-actieve manier van benaderen wordt op prijs gesteld. Opvallend is dat de geïnterviewde aangaven de handhavers praktisch en doelmatig te vinden. Aan de andere kant heeft handhaving vanuit Rijnland een doorwerking naar meerdere zaken, zoals subsidies.

Waterkwaliteit

Zoals al aangegeven bij de kernboodschap bekijken agrariërs waterkwaliteit vanuit het perspectief van het gebruik voor eigen bedrijf. Veel agrariërs zijn bewust bezig met bemesting, sloot schonen en gewasbeschermingsmiddelen.

- **Stimulering**

Zij zijn positief over de beschikbaarheid van het landbouwportaal (subsidieloket Noord-hollandse waterschappen). Daarentegen zien zij graag dat de voorlopers worden beloond i.p.v. dat de achterblijvers gesteund worden door subsidie.

- **Samenwerking**

Beter dan de telefonisch geïnterviewde kunnen de 'live' geïnterviewde agrariërs hun weg vinden binnen Rijnland. Dit is echter wel afhankelijk van de reden waarom zij met Rijnland contact zoeken. Is dit over een contact in het veld (bijv. gemaal op storing) dan gaat het goed, voor de minder praktische vragen vindt men het lastiger.

Voor een uitgebreidere samenvatting en de totale resultaten verwijs ik u naar het rapport "Onderzoek onder agrariërs in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland" (Corsa 19.041338, indien interesse kunt u dit opvragen bij Bestuurszaken).

Vervolg

De resultaten van het onderzoek zullen worden toegepast bij de bijstelling van het deelprogramma landbouwemissies. Dit zal begin 2020 door het college aan u worden gepresenteerd.